

Miniatúrne cestovné hodiny Henry Capt Geneve

Cestovné hodiny, ktoré sa do zbierok nášho múzea dostali v roku 1968, sa dlhé desaťročia skrývali bez povšimnutia nielen vo svojom puzdre, ale aj v temnej hĺbke depozitára. Do múzea sa dostali z Domu dôchodcov v Kováčove, kde roku 1967 pravdepodobne zomrela ich posledná majiteľka pani Anna Thuranská - vdova po hlavnom slúžnom Štúra - ktorá bola šľachtického pôvodu. Toto je zatiaľ posledná stopa k odhaleniu záhadnej cesty hodiniek preslávenej švajčiarskej firmy do našich končín.

Cestovné hodinky sa kvôli svojim nepatrným rozmerom dali ľahko prehliadnuť. Nedá sa však prehliadnuť ich pôvod, keďže o ňom jasne svedčí meno výrobcu na ciferníku „Henry Capt Geneve“. Nápis tak nielenže odhalí dielňu významného švajčiarskeho výrobcu hodín a hodiniek 19. storočia, ale aj dobre poslúži pri datovaní a lokalizácii pôvodu samotných hodiniek.

Podľa literatúry existuje totiž zmienka o H. Captovi v súvislosti s inzerátom cestovných hodiniek z prelomu 19. a 20. storočia. Ide o hodinky vyrobené vo Francúzsku a označované firemným menom Henry Capt, Geneve. Nie je v tom však žiadne protirečenie. Dopyt po „captovských“ hodinkách bol veľký a švajčiarska firma si onedlho mohla dovoliť rozšíriť výrobu vo viacerých kútoch sveta. Už v roku 1850 otvorila pobočku v Londýne, kde sa jej obchod spomína ešte aj v roku 1893. Tardy uvádza parížske adresy spoločnosti v rokoch 1850, 1870 a 1880, takže parížska prítomnosť firmy je evidentná už od týchto čias. Dokonca, v roku 1873, skúsili šťastie aj v New Yorku, kde ich obchodným agentom bol E. LOUPE.

Stopa po Captovi sa však z názvu spoločnosti postupom času vytratila. Bol to Louis Gallopin, ktorý spoločnosť odkúpil v roku 1880 a zároveň ju premenoval na H. Capt Horloger, Maison Gallopin Successeurs. Pod týmto menom bola spoločnosť zapísaná v ženevskom registri obchodu 1. novembra 1880 pod číslom 44. Dedičstvo Captovcov pokračovalo v podobe spoločnosti E. Gallopin & Cie ešte okolo roku 1911, ale potom sa už meno Capta v žiadnom ďalšom názve spoločnosti neobjavilo.

A kto bol vlastne Henry Capt? Bol to rovnomenný syn a dedič firmy slávneho hodinára Henryho Daniela Capta, ktorý rodinnú firmu viedol po otcovej smrti od roku 1844. Jeho otcom bol Henry Daniel Capt (1773 – 1841), švajčiarsky hodinár. Hodiny a hodinky pochádzajúce z jeho dielne mali z času na čas rozličné výrobné značenia. Firemná značka Piguet & Capt poukazovala na Captovo spojenie s Danielom Isaacom Piguetom, bratom svojej ženy Henrietty, ktoré trvalo v rokoch 1802 -1811. Potom, čo roku 1811 Piguet opustil firmu pre iné spojenectvo, Capt bol nútený pracovať sám až do roku 1830, kedy vstúpil do nového spojenectva, tentoraz s Aubertom a jeho synom. Ich výrobky mali označenie Aubert & Capt.

Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že firemné značenia v podobe Henry Capt mohli dostať iba hodinky vyrobené jednak medzi rokmi 1811 -1830, keď ich vyrábala sám, a jednak tie, ktoré boli vyrobené v rokoch 1850 - 1880, keď sa ich výroba pod vedením jeho syna Henryho presunula aj do Anglicka, Francúzska a New Yorku. A práve tieto cestovné hodinky sa značili firemným znakom „Henry Capt Geneve“. Keďže obdobie ich výroby spadá do zlatej éry výroby klasických cestovných hodínok (zhruba od roku 1860 do roku 1900), nemáme dôvod pochybovať o tom, že náš zbierkový predmet pochádza z druhej polovice 19. storočia. Hoci zopár kusov pochádza aj zo Švajčiarska a Anglicka, väčšina týchto hodínok bola vyrobená v blízkosti Belfortu vo Francúzsku, odkiaľ sa dovážala aj do Anglicka. Najpravdepodobnejším obdobím výroby našich hodínok je teda obdobie medzi rokmi 1850 -1880.

Francúzske cestovné hodinky išli nepretržite osem dní, potom ich bolo treba natiahnúť.